

Persbericht

Opvangcrisis: een trieste verjaardag

Op 19 januari 2022 veroordeelde de rechtbank van eerste aanleg van Brussel de Belgische Staat voor het niet nakomen van zijn nationale en internationale verplichtingen tegenover mensen die asiel aanvragen. Exact 1 jaar en duizenden veroordelingen later, is er nog niets veranderd. Een trieste verjaardag!

De rechter dwong Fedasil vorig jaar elke asielzoeker een opvangplaats toe te wijzen onmiddellijk bij de asielaanvraag, zonder voorwaarden of vertraging. Voor elke dag dat dit recht minstens één persoon ontzegt wordt, krijgt de Belgische Staat geldboetes opgelegd als straf. De rechter oordeelde: "Het is voldoende aangetoond dat mensen die hun asielaanvraag niet konden indienen, buiten de nacht hebben doorgebracht bij temperaturen onder nul en zonder enige zorg of aandacht van de bevoegde autoriteiten. Het staat vast dat dit een schending is van het recht op een waardig leven".

De organisaties CIRÉ, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Burgerplatform BxlRefugees, Artsen Zonder Grenzen en Dokters van de Wereld waren verheugd over deze uitspraak. We dachten logischerwijs dat de rechten van asielzoekers eindelijk zouden worden gerespecteerd. Het tegendeel bleek echter waar. De Belgische Staat schoot continu tekort in haar beleid en dit kwam voort uit een sfeer van politieke onwil.

Sindsdien hebben wij stelselmatig de naleving van deze rechterlijke uitspraak geëist. Boetes werden verhoogd en we bleven druk uitoefenen op de Staat om zijn verplichtingen na te komen. Wij startten een beslagprocedure tegen Fedasil om deze dwangsommen, die meer dan 1,7 miljoen euro bedragen, betaald te krijgen. We gingen verder via de rechtbank van eerste aanleg in Brussel. Asielzoekers hebben recht op bed, bad en brood terwijl ze wachten op de behandeling van hun dossier. Als ze die opvang niet krijgen, kunnen ze naar de arbeidsrechtbank stappen om dit af te dwingen.

Bovendien veroordeelde deze arbeidsrechtbank Fedasil meer dan 6.000 keer, omdat ze asielzoekers de straat op stuurde! De voorzitter van de rechtbank wees zelf op de overduidelijke schending van de rechten van deze mensen en dus op de absurditeit van de procedures. Een magistraat ging zover dat hij het Openbaar Ministerie op de hoogte bracht van deze feiten, die hij beschouwde als een coalitie van ambtenaren.

De advocaten van de balie van Brussel en hun voorzitter verhoogden de procedures en verklaringen om deze rechtsweigering tegen te gaan. Eind 2022 organiseerden advocaten en magistraten de begrafenis van de rechtsstaat. Met deze symbolische begrafenisplechtigheid van de Belgische rechtsstaat veroordeelden wij de afwezigheid van de federale regering in de opvangcrisis.

De 1.114 voorlopige maatregelen die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens sinds november 2022 tegen België heeft bevolen, zijn ook niet uitgevoerd.

1 jaar later, nog altijd dezelfde problemen

Terwijl in het begin van deze opvangcrisis alleenstaande mannen geen opvang kregen, kwamen er in oktober niet-begeleide minderjarigen, gezinnen, ouderen en zieken bij. Allemaal mensen die hun recht op opvang geschonden zien. Al maanden kamperen tientallen asielzoekers onder dekzeilen, geïnstalleerd op een brug tegenover het Klein Kasteeltje.

In november 2022 namen honderden mensen een leegstaand overheidsgebouw in gebruik, de enige uitweg om te schuilen voor de winterse temperaturen. Dit 'Palais des Droits', de officieuze naam van het kraakpand in de Paleizenstraat in Schaarbeek, herbergt ongeveer duizend mensen. Ze overleven in schrijnende leefomstandigheden: in het gebouw werden al meermaals besmettelijke aandoeningen zoals schurft, difterie en tuberculose vastgesteld bij verschillende asielzoekers. Er is geen sprake van hygiëne- of isolatiemaatregelen om die virussen in te dammen.

In september 2022 stuurden wij een plan naar de eerste minister en de staatssecretaris voor Asiel en Migratie met een veertigtal zeer concrete oplossingen. Onze plannen werden genegeerd. Het federaal rampenplan is nog steeds niet afgekondigd. Dan kan de regering gebouwen en personeel opvorderen, en is er een spreidingsplan voor asielzoekers uitwerken. Onderdak in hotels of jeugdhoeven weigert de regering nog altijd.

De staatssecretaris, gesteund door de premier, blijft de situatie rechtvaardigen door een gebrek aan financiële, materiële en menselijke middelen en dit in antwoord op rechtstreekse vragen van de Europese commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa. Toch kreeg België 200 miljoen euro steun van de Europese Unie. Wij zien dit als een bevestiging van het gebrek aan politieke wil om uit dit debacle te geraken.

Wat eisen wij?

Wij vieren vandaag de trieste verjaardag van onze eerste gerechtelijke overwinning. We stellen vast dat de Belgische en Europese veroordelingen niets hebben veranderd aan de politieke blokkades. Dit ontnemt mensen hun rechten, waarvan duizenden asielzoekers het slachtoffer zijn.

Wij blijven strijden voor de waardigheid en bescherming van mensen die in België asiel aanvragen. We blijven aan hun zijde staan. Zolang deze schandelijke situatie blijft voortduren, stellen wij alles in het werk via gerechtelijke procedures en de aandacht op deze situatie blijven te vestigen. Deze afwachtende houding van de autoriteiten (die beweren "alles te doen wat ze kunnen") zullen we onophoudelijk aan de kaak stellen.

Lijst ondertekenaars

- ADDE – Association pour le droit des étrangers
- AVOCATS.BE
- CIRÉ
- Hub humanitaire
- Ligue des droits humains
- Dokters van de Wereld
- Artsen Zonder Grenzen
- Plateforme citoyenne – BELRefugees
- NANSEN
- SAAMO
- Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Info voor de pers

- Sotieta Ngo, directeur du CIRÉ, 0475 956228 (Fr)
- Tine Claus, directeur Vluchtelingenwerk Vlaanderen: 0477 406058 (NI)